

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ

הארי ההי

פנינים נפלאים מתורתו של

המהרא"ל צינץ

הגאון הפיאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק
גיליון שע"ב, פרשת בהעלותך תשפ"ו

מכון להוצאה הרשה ומפוארת
של ספרי מהרא"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

כשתזכירו זכות הקרבנות תיושעו

וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצר אתכם והרעתם בחצצרות ונוקרתם לפני ה' אלקיכם ונושעתם מאיביכם, וביום שמתחכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצצרות על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון וגו' (י, ט-ז).

הנה מצינו שאין הקב"ה מביא מכה על ישראל אלא אם כן מקדים להם רפואה תחילה, ובמקום שגלוי וידוע לפניו יתברך שעתידים להיות בסכנה - שם מקדים הוא את הרפואה (כדאיתא במגילה יג, ב). והנה ידוע שזכות הקרבנות מגינה על ישראל מן הצר הצורר אותם, אלא שבעת מלחמה, פעמים שאין להם שעת הכושר ופנאי להקריב, או שחסרים להם כבשים לתמידין, וכדמצינו בזמן שצרו מלכי בית חשמונאי זה על זה (סוטה מט, ב).

לפיכך נתן להם השי"ת עצה טובה והקדים רפואה למכה: והרעתם בחצצרות - למען תעוררו על ידי זה את זכות הקרבנות, וממילא ונוקרתם לפני ה' אלקיכם ונושעתם מאיביכם. וזהו שסמך הכתוב ואמר, כיצד יפעל זכרון זה? על ידי שזבחים שמחמתם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצצרות על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם. כלומר, יסוד הזכרון נקבע בהיותכם תוקעים בחצצרות על הקרבנות בימי השלוה.

וזהו שמיים הכתוב: והיו לכם לזכרון לפני אלקיכם, אני ה' אלקיכם - דייקא בשעה שמידת הדין מתוחה (שם 'אלקים' מורה על הדין), מקדים הקב"ה מידת רחמים (שם הו"ה) למידת הדין. ובוזה תהא לכם תרועת החצצרות בעת צרה לזכרון המעורר את זכות התרועה שעל הקרבנות, ועל ידי כך תושעו מאיביכם.

מלא העומר - מגילת איכה

סוד 'אין מחסור ליראיו' בהעלות הנרות

דבר אל אהרן ואמר אליו בהעלתך את הנרות וגו' (ח, ב).

איתא במדרש (במדבר רבה טו, ו): "ויהי ביום כלות משה" - ויקריבו נשיאי ישראל, ואחר כך נאמר 'דבר אל אהרן בהעלותך את הנרות'. זהו שאמר הכתוב (תהלים לד) 'ראו את ה' קדשיו פי אין מחסור ליראיו'. ויש להבין, מה עניינו ושייכותו של אהרן הכהן אצל פסוק זה?

והביאור בזה, דהנה פעמים נמנע מן הצדיק לקיים איזו מצוה מחמת אונס או סיבה כלשהי, וכגון שאינו יכול להתפלל ולהניח תפילין משום שאינו בגוף נקי, ואף על פי כן מובטח לו שלא יתיירא מזה, שכן לא יחסר לו מאום. וכמעשה דאהרן הכהן, שחלשה דעתו על שלא הקריב בחנוכת המשכן עם הנשיאים, ועם כל זאת לא הפסיד מאומה. וכדאיתא התם במדרש שאמר לו הקב"ה למשה: "לך אמור לו לאהרן, אל תתיירא, לגדולה מזו אתה מתוקן".

ולכן נאמר 'דבר אל אהרן ואמר אליו בהעלתך את הנרות', שכן הקרבנות אין נוהגין אלא כל זמן שבית המקדש קיים, אבל הנרות, לעולם אל מול פני המנורה יאירו (וכמו כן ברכת כהנים שניתנה לו, אינה בטלה לעולם).

וזהו שביאר הכתוב (תהלים לד, י-יא) 'ראו את ה' קדשיו', לפי שלעולם "אין מחסור ליראיו", ואף אם לא זכו לקיים מצוה מחמת אונס. אולם "כפיקים" - היינו הרשעים, שאינם מקיימים מצוות - אל להם לדמות עצמם לאותם צדיקים שנאנסו לעיתים ולא קיימו מצוה; שהרי הצדיקים נמנעו מן המצוה מחמת יראת שמים שבהם (כגון שאינם בגוף נקי), אך הרשעים "רשו ורעבו" - ומה שהם רשים ודלים מן המצוות, אינו אלא משום שרעבו ולא זכו לשבוע ולהתענג מטוב ה'. ולעומתם, "ודרשי ה" אף אם נאנסו מלקיים איזו מצוה, מכל מקום "לא יחסרו כל טוב".

מלא העומר

פניני דרוש

התאמת מנהיג לדורו בנבואת אלדד ומידד

'אדני משה' - רק לך יאתה ההנהגה, וממילא נבואתם שקר היא, ולכן 'כלאם'.

השיבו משה 'המקנא אתה לי' - אם על כבודי אתה מקפיד, הלא אינני מקפיד. ואם תחשדם כנביאי שקר באשר אינך ראוי בעיניך להנהיג, דע שכבר יועד שיהיו כל ישראל נביאים לעתיד לבוא, כדכתיב (יואל ג, א) 'אשפוך את רוחי על כל בשר', וכמובא במדרש (במדבר רבה טו, כה).

ולזה רמז 'ומי יתן' - בוי"ו מוסיף, על אותה נבואה עתידית. וכיצד יזכו לה אף שלעת עתה אינם מוכנים? על כורחך שזהו 'פי יתן ה' את רוחו עליהם'.

ומעתה אמר משה: אם כל העם ישיגו מדרגת נבואה על ידי שייתן ה' את רוחו עליהם, קל וחומר שיוכל השי"ת לאצול מרוחו עליך. ועל ידי תוספת זו מרוחו יתברך, תוכן אף אתה להיות מנהיג ראוי לדור זה.

מלא העומר - פרשת פינחס

ויען יהושע בן נון משרת משה מבחריו ויאמר אדני משה כלאם, ויאמר לו משה המקנא אתה לי ומי יתן כל עם ה' נביאים כי יתן ה' את רוחו עליהם (יא, כח-כט).

ידוע הדבר, כי מנהיג רועה נאמן צריך שיהיה משורש נשמות דורו, כמשה רבינו ע"ה שהיה מבחינת דור המדבר, כדכתיב: 'העם אשר אנכי בקרב' (לעיל יא, כא).

על פי זה יתבאר המעשה באלדד ומידד. ויש לדקדק: מפני מה חרה ליהושע קצף גדול כל כך עד שביקש לכלאם, והלא ניבאו לטובתו? ועוד, מהי תוספת הוי"ו ב'ומי יתן', ומה הצורך בסיום הפסוק 'פי יתן ה' את רוחו עליהם'?

אמנם יראה, שחרה ליהושע על נבואתם שאמרו 'משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ' (סנהדרין יז, א). ויהושע בענוותנותו ידע בנפשו שאיננו ראוי עדיין להנהיג את דור המדבר שאינו מבחינתו, ועל כן זעק

חדש!

ניתן לשמוע בכל שבוע דבר תורה מרבנו המהרא"ל צינץ על פרשת השבוע,

מפי המשפיע הרב הגאון רבי ברוך שוורץ שליט"א 08-8648989 שלוחה 5
מרבני המכון ומו"ץ באוצר הפוסקים

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק ב' -

ניחותא בזה שלוקח ממנו נקמתו. משא"כ אב המכה את בנו, לא די שאין לו סיפוק מההכאה, אלא עוד מצטער הוא עד מאד על שהוכרח להכות את בן שעשועיו. ועל כן ראוי בן כזה לעונש כפול: אחת על עצם העבירה, ושתיים על אשר אילץ את אביו להענישו בניגוד לטבעו הרחום. ומכאן נלמד למידה הטובה המרובה במצוות: שהעושה מצוה נוטל שכר כפול, על עצם המצוה, ועל נחת הרוח שגרם לאביו שבשמים להיטיב עמו.

פוחה של תורה - תנאי ההכרח למעלת חסידים הראשונים

ולא עם הארץ חסיד (אבות ב, ה).

הנה כדי לזכות למעלת 'חסיד', אין די בהחזקת תלמידי חכמים או בקריאת שמע בלבד, אלא חובה לעסוק בתורה ממש.

ועל פי זה יתבאר היטב מה שאמרו חז"ל (ברכות לב, ב) בענין חסידים הראשונים, ששהו תשע שעות ביום בעסקי תפילה. והקשתה הגמרא: "תורתן היאך משתמרת ומלאכתן אימת נעשית?" ותירצה: "מתוך שחסידים הם, תורתן משתמרת ומלאכתן מתברכת".

ויש להבין את שינוי הלשון: לגבי התורה נקטה הגמרא לשון שימור - 'תורתן היאך משתמרת' (ופירש רש"י: 'שלא ישכחו'), ואילו לגבי מלאכה שאלה 'אימתי נעשית'. מפני מה לא שאלה כן גם על התורה, 'אימתי נלמדת'?

והביאור בזה, שכדי להגיע לאותה מדרגה עליונה של חסידות שיתפללו תשע שעות ביום, בהכרח שקדמו לכך גייעה ועסק עצום בתורה. שהרי "כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו" (סוכה נב, א), ואין לך תבלין לנצח את היצר אלא עסק התורה. נמצא שאותם חסידים כבר עמדו במדרגה רמה של לימוד, עד שהייתה תורתם שגורה בחיקם.

לפיכך שואלת הגמרא על התורה רק "היאך משתמרת", שכן אחרי גייעתם העצומה בה, עיקר הצורך עתה הוא רק לחזור עליה לבל תשתכח, ועל כך תירצה שמתוך חסידותם "תורתן משתמרת".

משא"כ במלאכה, שאדם חייב לעשותה בכל יום למחיתו ואין די בה רק 'לשמר' את העבר, שפיר שאלה 'אימתי נעשית', ותירצה שהייתה "מתברכת", ועל ידי עסק מועט בזמן קצר, שרתה ברכה במעשי ידיהם.

השכר על עצם עשיית רצון קוננו

הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאי אתה יודע מתן שכרן של מצוות (אבות פ"ב, מ"א).

יש להעיר בזה, דהנה בתחילה נקט התנא לשון יחיד: 'במצוה קלה', ולבסוף סיים בלשון רבים: 'מתן שכרן של מצוות', ויש להבין פשר שינוי הלשון.

והביאור בזה, דהנה כשאדם עושה מצוה ונוטל עליה שכר, הרי על עצם קבלת השכר - באשר הוא גורם נחת רוח ליוצרו - נוטל הוא שכר נוסף, וכן על דרך זה הולך וניתוסף שכרו. ונמצא אפוא, דאפילו ממצוה אחת קלה, משתלשלות 'מצוות' וזכויות רבות, שכן קבלת השכר גופא נחשבת לו כמצוה.

וטעם הדבר שנוטל האדם שכר על עצם קבלת השכר, יובן על פי משל: משל לאב שבנו הולך בדרך ישרה, והרי האב מתענג ורווה נחת צרופה מכל הליכותיו, ועל אשר פועל הבן כרצון אביו ונותן לו מקום להתנהג עמו במידת הרחמים, בחום ובאהבה כטבעו של אב, הרי הוא כופל לו שכרו ומיטיב עמו בהטבה יתירה מיוחדת.

ולאידך גיסא, כשהבן הולך באורחות עקלקלות והאב נאלץ לייסרו בשבט פשעו ולהכותו נמרצות, הרי שמלבד עונשו של הבן על רוע דרכיו, עוד ניתוסף לאב צער ויגון על אשר הוכרח לשנות מטבעו הרחמן, להסתיר פניו ולהעניש את בנו.

וזהו שאמרו חז"ל (נדרים כב, ב): 'לא דיין לרשעים שעושין רעה אלא שמטריחין את הקב"ה להביא עליהם רעה'. כי הלא קמיה דידיה יתברך, טורח הוא כביכול להעניש את בניו, באשר כל חפצו ורצונו אינו אלא להיטיב עמהם.

ועל פי זה יתבאר היטב מאמר המשנה (סנהדרין מו, א): 'בזמן שאדם מצטער, שכינה מה לשון אומרת? קלני מראשי, קלני מזרועי'. כי השי"ת חפץ שלא נחטא, אלא נשוב אליו בתשובה שלמה ונהיה לו לבנים אהובים; ומשחוטא האדם, נאלץ כביכול לסלק מידת רחמנותו, ולנהוג במידת הדין ולהלקותו בעונשים וגזירות.

וזהו שאומרת השכינה 'קלני מראשי' - קשה עלי מחשבת הראש, לחשוב ולדון איזו גזירה ופורענות להביא עליו. 'וקלני מזרועי' - קשה עלי פעולת ההכאה עצמה, שאני נאלץ להכות בזרועי נגד טבע הרחמים. שהרי כשאדם סתם מכה את חבירו על שגמל לו רעה, אית ליה

פניני ישועות

פגישת הפתע של סופר הסת"ם שהביאה את העסקה המיוחלת

למכון וחתם על הוראת קבע קבועה בסך 180 שקלים בחודש, מתוך תקווה שהצדיק יהיה לו למליץ יושר.

הישועה לא איחרה לבוא, והיא הופיעה בהשגחה פרטית מצמררת. "ימים ספורים לאחר שתרמתי, פגשתי באקראי ברחוב ידיד נעורים שלא ראיתי מזה שנים ארוכות", הוא מספר בהתרגשות. תוך כדי שיחת התעניינות קצרה, פלט הידיד כי הוא זקוק באופן מיידי לספר תורה מוכן ומושלם, וכי הוא מוכן לשלם עליו מחיר הגון ומלא.

"לא האמנתי למשמע אונזיני", מסכם י.ג. מתוך הודיה עמוקה. "העסקה נסגרה על אתר. ראיתי בחוש את יד ההשגחה ממעל, המסייעת באורח פלא למשתתפים בהדפסת ספרי הצדיק".

הרב י.ג. מירושלים, סופר סת"ם ירא שמיים, השקיע למעלה משנה מחייו בכתיבת ספר תורה מהודר. אות לאות, תג לתג, בעמל, בריכוז וביגיעה רבה. אך לאחר שסיים את מלאכת הקודש, המציאות טפחה על פניו. במשך למעלה מחצי שנה עמד ספר התורה המושלם בארונו, מבלי שנמצא לו קונה.

"דיברתי עם סוחרים שונים והפעלתי קשרים", הוא מתאר, "אך משום מה, אף עסקה לא יצאה לפועל. הייתי זקוק לכסף נואשות. הרי מדובר בשכר עבודה של שנת עמל שלמה, ופרנסת הבית הייתה תלויה בכך לחלוטין".

כשהמצוקה גברה, שמע הרב י.ג. על סגולת הפלא של תמיכה בהוצאת ספרי רבנו המהרא"ל צינץ ז"ע. ללא שיהוי, הוא התקשר

ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

ארה"ב: 718-2592395

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו